

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1KO/41/2018
Identifikačné číslo spisu: 3018200169
Dátum vydania rozhodnutia: 19.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3018200169.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Cisárovej a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka, Mgr. Petra Melichera, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Nory Halmovej, JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Aleny Prieceľovej (sudca spravodajca) v spore žalobkyne: O. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. V. XXXX-X/X, XXX XX N. D. N., proti žalovanému: L. V. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX H. M. č. XXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 21C/451/2015, o nesúhlase Krajského súdu v Trenčíne s postúpením veci Okresným súdom Trenčín, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v prvej inštancii je Okresný súd Trenčín.
Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e 2. výrok rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 21C/451/2015-77 zo dňa 20. 07. 2017 o zastavení konania v časti o určenie vyňatia pozemku a vrátenia nehnuteľnosti do pôvodného stavu a o postúpení veci Krajskému súdu v Trenčíne.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa písomným podaním, Okresnému súdu Trenčín (ďalej tiež „súd prvej inštancie“), doručeným dňa 29. 12. 2015 navrhla, aby „1/ súd určil, že vykonaním pozemkových úprav došlo k porušeniu ľudských práv a k porušeniu vlastníckych práv k nehnuteľnosti po V., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX., ktorej dedičkou je O., rod. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom BK., X. V. XXXX/X, 2/ určil vyňatie predmetného pozemku, ktorý bol pridelený L. pri pozemkových úpravách OÚ-H.-PLO-2015/000584-418 z listu vlastníctva č. XXXX. a vrátenie nehnuteľnosti do pôvodného stavu a jeho polohy pred pozemkovými úpravami na V., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX. a na O., rod. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., X. V. XXXX/X (dedičstvo nadobudnuté po poručiteľovi M., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX a V., rod. X., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX) a scelenie pozemku na pôvodné miesto“.

2. Okresný súd Trenčín rozsudkom č. k. 21C/451/2015-77 zo dňa 20. 07. 2017, žalobu v časti o určenie, že vykonaním pozemkových úprav došlo k porušeniu ľudských práv a k porušeniu vlastníckych práv k nehnuteľnosti po V.j, rod. C. zomr. XX. XX. XXXX, ktorej dedičkou je žalobkyňa,

zamietol (1. výrok rozsudku). Konanie v časti o určenie vyňatia predmetného pozemku, ktorý bol pridelený žalovanému pri pozemkových úpravách OÚ-H-PLO-2015/000584-418 z LV č. XXXX a vrátenie nehnuteľnosti do pôvodného stavu a jeho polohy pred pozemkovými úpravami na V., rod. C., zomr. XX. XX. XXXX a na žalobkyňu vo veci nadobudnutého dedičstva po poručiteľovi M., zomr. XX. XX. XXXX a V., rod. X., zomr. XX. XX. XXXX a scelenie pozemku na pôvodné miesto, zastavil s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia bude návrh v tejto časti postúpený na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne (2. výrok rozsudku). O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že túto priznal žalovanému v rozsahu 100 % (3. výrok).

3. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že v časti žaloby, v ktorej žalobkyňa namieta postup správneho orgánu pri realizácii pozemkových úprav, namieta postup správneho orgánu pri realizácii pozemkových úprav. Poukázal na § 3, § 4, § 40 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a § 2 ods. 1 a § 10 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S. s. p.“) a dospel k záveru, že nie je vecne príslušný, preto rozhodol o postúpení veci vecne príslušnému Krajskému súdu v Trenčíne.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť dňa 30. 09. 2017.

5. Po postúpení žaloby žalobkyne vo vyššie označenej časti Krajskému súdu v Trenčíne (dňa 21. 05. 2017) a vyžiadaní spisu z prvoinštančného súdu, krajský súd výzvou zo dňa 21. 09. 2017 vyzval žalobkyňu, aby v spore proti žalovanému, označenému ako Okresný úrad Trenčín oznámila, či predmetnú vec chce prejednať a rozhodnúť správnym súdom v správnom súdnictve. Žalobkyňa listom zo dňa 17. 10. 2017 krajskému súdu oznámila, že „...má záujem o prejednanie danej veci preskúmanie pozemkových úprav č. OÚ-H-PLO-2015/000584-418 zo dňa 07. 04. 2015.“ Súčasne uviedla, že voči rozsudku č. k. 21C/451/2015-77 odvolanie nepodala z dôvodu, že na príslušných inštanciách odmietli vydať pôvodný stav projektu pozemkových úprav H.

6. Krajský súd v Trenčíne listom zo dňa 04. 12. 2018, adresovanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“), s poukazom na ust. § 18 ods. 4 a § 8 S. s. p. vyslovil nesúhlas s postúpením veci a vec predložil na rozhodnutie kompetenčnému senátu NS SR tvrdiac, že predmetná vec nepatrí do správneho súdnictva. Argumentoval tým, že zo žaloby a z obsahu spisu vyplýva, že ide o typickú určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c/ C. s. p., súčasne že v predmetnej veci nie sú naplnené ani ďalšie procesné podmienky, žalovaným nie je orgán verejnej správy, žalobou nie je napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy, žaloba nesmeruje ani proti nečinnosti, alebo inému zásahu orgánu verejnej správy. Z obsahu žaloby, ako aj z vyjadrenia žalovaného k žalobe je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha rozhodnutia súdu na základe rozhodnutia stavebného úradu o odkázaní na súd a prerušení konania č. SÚ 744/2015-IZ zo dňa 29. 10. 2015 podľa § 137 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) z dôvodu podanej námietky vyplývajúcej z vlastníckych práv k dotknutému pozemku, keďže medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode o tejto námietke (§ 137 ods. 1 stavebného zákona). Na predloženie dôkazu, že na súde bol podaný návrh na rozhodnutie v spornej veci, určil stavebný úrad lehotu 60 dní od doručenia rozhodnutia (§ 137 ods. 3 stavebného zákona). Žalobkyňa podala námietku z dôvodu, že dotknutý pozemok je, resp. bol vo vlastníctve V. G., rod. C., ktorej dedičkou je žalobkyňa. Krajský súd v Trenčíne ako správny súd po posúdení charakteru podanej námietky dospel k záveru, že predmetná námietka má čisto občianskoprávny charakter, ide o občianskoprávny spor o ochranu vlastníckych práv, na ktorý nie je možné aplikovať ustanovenia Správneho súdneho poriadku.

7. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodnutie o vecnej príslušnosti (§ 18 ods. 4 a § 8 S. s. p.) po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trenčíne s postúpením veci je dôvodný.

8. Podľa § 8 S. s. p., kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva, rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa Civilného sporového poriadku.

9. Vzhľadom na vyššie opísané okolnosti je zrejmé, že v predmetnej veci ide o spor medzi civilným a správnym súdom, nakoľko Okresný súd Trenčín ako súd civilný, aj Krajský súd v Trenčíne ako súd správny, majú za to, že ani jeden z nich nie je príslušný na prejednanie sporu.

10. Podľa § 137 ods. 1, 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, stavebné úrady vykonávajúce konanie podľa tohto zákona, sa pokúsia vždy aj o dosiahnutie dohody účastníkov pri tých námietkach, ktoré vyplývajú z vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, ale prekračujú rozsah právomoci stavebného úradu alebo spolupôsobiacich orgánov štátnej moci. Ak medzi účastníkmi konania nedôjde k dohode o námietke podľa odseku 1, ktorá, keby sa zistilo jej oprávnenie, by znemožnila uskutočniť požadované opatrenie, alebo by ho umožnila uskutočniť len v podstatne inej miere alebo forme, odkáže stavebný úrad navrhovateľa alebo iného účastníka podľa povahy námietky na súd alebo na iný príslušný orgán a konanie preruší.

11. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že v žalobe špecifikovaný pozemok, evidovaný na LV č. XXXX., v obci H., k. ú H., je vo vlastníctve žalovaného, a to v dôsledku pozemkových úprav vykonaných pod č. OÚ-H.-PLO-2015/000584-418, kedy bol dotknutý pozemok pridelený žalovanému a ako náhrada zaň bol žalobkyni pridelený náhradný pozemok. Žalobkyňa, namietajúc vlastnícke právo žalovaného k predmetnej nehnuteľnosti, podala v rámci územného konania vedeného obcou H. o dodatočné povolenie stavby postavenej žalovaným na predmetnom pozemku námietky, na základe ktorých menovaná obec ako stavebný úrad rozhodnutím číslo: SÚ 744/2015-IZ zo dňa 29. 10. 2015, konanie prerušila a uložila žalobkyni v lehote 60 dní predložiť dôkaz o tom, že podala návrh na rozhodnutie o námietke, na súd. Obec svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že námietka žalobkyne prekračuje rozsah právomoci stavebného úradu, pretože obsahuje tvrdenie, že došlo k zásahu do jej vlastníckych práv. Žalobu, ktorú žalobkyňa označila ako „o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti“ žalobkyňa podala na súd dňa 29. 12. 2015.

12. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalovaným nie je orgán verejnej správy, ale fyzická osoba. (pozn. L.). Krajský súd v Trenčíne napriek uvedenému označil za žalovaného Okresný úrad Trenčín, hoci zo spisu nič nenasvedčuje tomu, že nastala právna skutočnosť s ktorou sa spája prechod práv alebo povinností a žalobkyňa navrhla zmenu žalovaného. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený postup je v rozpore so zásadou, že okruh účastníkov v sporovom konaní (strán sporu) určuje žalobca, ktorý je „pánom sporu“ (dominus litis) a ani v prípade, ak by ho určil nesprávne, nemôže tento nedostatok odstrániť súd ex offio a nemôže žalobcu o tomto nedostatku ani poučiť, nakoľko poučenie o vecnej legitimácii je poučením o tom, kto má byť podľa hmotného práva účastníkom konania, pričom také poučenie presahuje poučovaciu povinnosť súdu a je v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania. Súd je povinný poskytnúť účastníkovi (strane sporu) iba poučenie o jeho procesných právach. Krajský súd v Trenčíne rovnako svojvoľne za predmet konania označil preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav č. OÚ-H.-PLO-2015/000584-418 zo dňa 07.04.2015, hoci zo spisu (č.l.75-76 spisu) vyplýva, že žalobkyňa trvá na žalobe v takej podobe ako bola podaná.

13. Vychádzajúc zo skutkového stavu naznačeného samotnou žalobkyňou je zrejmé, že žalobkyňa prostredníctvom podanej žaloby domáha sa ochrany vlastníckeho práva, a teda ide o súkromnoprávny spor, ktorý v zmysle § 3 C. s. p. prejednávajú a rozhodujú civilné súdy. Krajský súd v Trenčíne dôvodne namieta postúpenie veci správne súdu, pretože v danom prípade sa nejedná o správnu žalobu, o ktorej rozhodujú správne súdy a teda o vec patriacu do správneho súdnictva. Kompetenčný senát najvyššieho súdu rozhodol preto tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia s tým, že súdy nižšej inštancie sú týmto rozhodnutím viazané (§ 11 ods. 1 veta druhá C. s. p.).

14. Keďže Okresný súd Trenčín má podľa rozhodnutia kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky danú vo veci právomoc (príslušnosť) rozhodnúť, bolo potrebné spolu s rozhodnutím kompetenčného sporu zrušiť výrok 2/ prvoinštančného rozsudku č. k. 21C/451/2015-77 zo dňa 20. 07. 2017 (majúceho povahu uznesenia) o zastavení konania v časti o určenie vyňatia pozemku a vrátenie nehnuteľnosti do pôvodného stavu a o postúpení veci Krajskému súdu v Trenčíne.

15. Toto uznesenie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte pomerom hlasov 7:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.